



เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๕

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑

ไอ้ชะนีเวทนาเที่ยวหาผ้า ชะนีเพรียกเรียกขายอยู่ปลายยาง	เหมือนตัวพี่จากน้องให้หมองหมาง พี่เรียกนางนุชนองอยู่ในใจ (นิราศเมืองแกลง, สุนทรภู่)
--	---

๑. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดเป็นความรู้สึกที่เด่นชัดที่สุดของกวี

ก. หดหู่

ข. อาลัย

ค. เศร้าหมอง

ง. อ้างว้าง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๒

(๑) ต่าง ๆ บ้างก็กล่าวติฉินพินิจพระมหาสัตว์โดยวิจณวิพาทว่า โภโกโต นครวาสโน ดุรชชาวเรา เหล่าประชาราษฎรานุสาสน์มาสโมสรประชุมชุมนุมในหน้าพระลานหลวง นิสามถ ทานทั้งปวงจงชวนกัน วินิจฉัยในเนื้อคดีของพระยาชีวะเสถียร (๒) ปางเมื่อเสด็จเนรมิตนครเขตรนครอันไพบูรณ์ ก็ทรงประสาธ คเชนทราชาติตระกูลเกิดกับสำหรับบุญ จนไพร่ฟ้าประชาชนชวนกันเคื่องขุ่นทูลให้เนรเทศ ออกไปอยู่วงกต สิขเรศเขตพระหิมพานต์ (๓) ยังข้าทรงสละพระปิยบุตรสุดสงสารให้แก่เผ่าชรา ดูนี่แผกผิดขัดตียนิจจรรยา อย่างแต่ก่อนกาล ทาสี ทาสีญจ โส หชชช เออถ้าท้าวเธอยินดีที่จะทำทานก็ควรจะเสียสละ (๔) แต่เพียงทาส กรรมกรกุญชรพาหนะอาชาชาติราชรถทรง กถ์ โส หชชช ทารก ควรและหรือบพิตรมาปลิดปลดพระไอรส ทั้งสองพระองค์ให้เป็นทาสขาดแก่ธำมหาราชพันวิสัยจะให้นานนี้แล้วแล (มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาราช, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส)

๒. จากบทอ่านข้างต้น ข้อความส่วนใดปรากฏความเชื่อ

ก. ข้อความส่วนที่ (๑)

ข. ข้อความส่วนที่ (๒)

ค. ข้อความส่วนที่ (๓)

ง. ข้อความส่วนที่ (๔)

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

พระราชาก็ทูลเกลยสารฉลองพระโองการพระอัยกาว่า ซึ่งทรงพระกรุณานับว่าเป็นหน่อเนื้อเชื้อ ประยูรวงศ์ พระคุณของพระองค์ก็เป็นเหลือล้นพันจะพรรณนา ทาสีซึ่งจะอุปมามิได้ ทาสา มย แต่ข้าบาทนี้ เป็นข้าช่วงใช้ของพญาจารย์ ดังฤจะสามารถอาจหาญขึ้นไปร่วมบัลลังก์รัตนราชาอาสน์ คิดเจียมตัวกลัว พระราชอาญา . . . เหตุฉะนี้กระหม่อมฉันผู้ชื่อว่าทาสี เกรงเกลือกจะหม่นหมองละอองบทรลีเสื้อพระเดช จึงเฝ้าอยู่แต่ห่าง ๆ อย่างหินเพศพอฟักตรตน (มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาราช, สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส)

๓. คำพูดของพระทาสีในบทอ่านข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พระทาสีมีลักษณะนิสัยอย่างไร

ก. มีความกตัญญู

ข. รู้กาลเทศะ

ค. มีความจงรักภักดี

ง. รู้จักประมาณตน

๔. คำพูดของพระทาสีในบทอ่านข้างต้นแสดงน้ำเสียงใด

ก. ตัดพ้อ

ข. ประชด

ค. เหน็บแนม

ง. เยาะเย้ย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๕

บางสีทองคลองบ้านน้ำตาลสด เหมือนปากฟีสทองของน้องน้อย	อร้อยรสชาบชานหวานคอหอย เป็นคู่บอกดอกสร้อยสักรา (นิราศพระประธม, สุนทรภู่)
--	--

๕. จากบทอ่านข้างต้น ผู้แต่งเปรียบน้ำตาลสดกับข้อใด

ก. ปากฟีสทอง

ค. ดอกสร้อยสักรา

ข. คำพูดที่ไพเราะ

ง. ความอ่อนหวานของนาง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๖

เนื้อปองน้ำหญาบ ลึงบปองรัตนปอง หมูปองอสุจิของ คนเคลิบเคลิ้มบ้าใบ้	ปองทอง ลูกไม้ หอมท่อน ปองนา ท่อนรู้ปองธรรม (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
--	--

๖. สาระสำคัญของบทอ่านข้างต้นคือข้อใด

ก. การไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีคุณค่า

ข. การไม่พิจารณาคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ให้รอบคอบ

ค. การพิจารณาเลือกสิ่งที่มีความจำเป็นมากกว่าสิ่งที่มีคุณค่า

ง. การประเมินคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของตน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗

ฝนตกไม่ทั่วฟ้าเชื่อว่าฝน แต่สิ่งที่คนสร้างทุกอย่างไป	จะให้คนรับผิดชอบหาควรไม่ ควรจะให้ชุ่มชื้นทั่วพื้นดิน (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)
---	--

๗. เนื้อหาของบทอ่านข้างต้นตรงกับสำนวนใด

ก. โยนกลอง

ค. ฝนตกทั่วฟ้า

ข. แทะรับบาป

ง. ราไม่ตีโทษปีโทษกลอง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘

จักขยายแจกสุขสิ้น ควรนับสองอย่างใน สุขกายและสุขใจ สุขจิตบัณฑิตชี้	ฉันใด ได้นอ ที่นี้ จำแนก นามนา ว่าล้ำสุขสกันธ์ (โคลงว่าด้วยความสุข, พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)
--	--

๘. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้น

ก. ความสุขเป็นนามธรรมที่อธิบายได้ยาก

ค. ความสุขมี ๒ ประเภท คือ สุขกายและสุขใจ

ข. ความสุขที่แท้จริงคือสุขใจไม่ใช่สุขกาย

ง. คนที่มีความสุขที่สุดคือคนที่สุขทั้งกายและใจ

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙

ความรู้ยิ่งล้ำ คิดค่าควรเมืองนับ เพราะเหตุจกอยู่กับ โจรจกเป็นบได้	สินทรัพย์ ยิ่งไซ้ กายอาต มานา เร่งรู้เรียนเอา (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
--	--

๙. บทอ่านข้างต้นกล่าวถึงความรู้ในเรื่องใด

ก. ความรู้เป็นสิ่งประเสริฐ

ข. ความรู้มีค่ากว่าสมบัติอื่น

ค. ความรู้ติดตัวไม่มีวันหมดสิ้น

ง. ความรู้ช่วยให้รอดพ้นภัยอันตราย

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๐

ล้มแล้วลุกอาจจุกและเสียหน้า ตั้งก้าวใหม่ให้มันและอดทน	ยังดีกว่านอนกองครองพื้นหน กล้าผจญบนทางอย่างระวัง (หกล้ม, พี่ต๋องแก้ว)
--	--

๑๐. บทอ่านข้างต้น ผู้แต่งมีวัตถุประสงค์อย่างไร

ก. ปลุกใจ

ข. เตือนใจ

ค. ปลอบใจ

ง. ให้กำลังใจ

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑

ฉันตายโดยปราศจากคนที่รักฉัน แต่ฉันอึดใจว่า ฉันมีคนที่ฉันรัก (ข้างหลังภาพ, ศรีบูรพา)
--

๑๑. ข้อใดสามารถสรุปได้จากบทอ่านข้างต้น

ก. สุขใจที่ได้มีคู่รัก

ข. สุขใจที่ได้บอกรัก

ค. สุขใจที่ได้พบคนรัก

ง. สุขใจที่ได้มีความรัก

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๒

ฝนพรำตั้งแต่เมื่อวานเย็นจนกระทั่งเช้านี้ยังไม่หยุด ใครจะบ่นอย่างไรก็หาฟังไม่ มันคงตกเรื่อยไป หน้านี้ฤดูฝน มันทำหน้าที่ของมันแล้วโดยชอบ หากฤดูฝน ฝนไม่ตกสิ น้ำประหลาด มันอยู่ห่างดินแต่มีที่ทำ รักดิน รักน้ำ รักพฤษภาดาวัลย์เสียเหลือเกิน อาจเป็นเพราะมันขึ้นไปจากน้ำกระมัง ทำนองเดียวกับมนุษย์ ย่อมมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง จึงควรทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุดตามกำลังความสามารถ มนุษย์ที่ ทำหน้าที่ ใครเล่าจะตำหนิ หากถูกตำหนิก็ฟังเฉยเสียเหมือนฝน
--

๑๒. จากบทอ่านข้างต้น ผู้เขียนแสดงให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของข้อใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความเสียสละ

ค. ความรับผิดชอบ

ง. ความขยันหมั่นเพียร

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๓

ความคิดที่เข้มแข็ง บริสุทธิ์ และแผ่ความสุข จะทำให้ร่างกายมีกำลัง กระปรี้กระเปร่า ภายในเนื้อคือเครื่องมือที่ละเอียดอ่อนและแปลงสภาพได้ ซึ่งจะสนองตอบอย่างรวดเร็วต่อความคิดที่ปรุงแต่งใส่ลงไปในจิต สิ่งที่ดีจนเป็นนิสัยจะส่งผลลัพท์ออกมา ซึ่งจะดีหรือเลวก็ขึ้นอยู่กับความคิดนั้น

๑๓. บุคคลใดปฏิบัติตนได้ตรงตามใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้นมากที่สุด

- ก. สุตาคิดก่อนทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตเสมอ
- ข. ก้นยามองโลกในแง่ดี การกระทำของเธอจึงดีด้วย
- ค. วิไลทำตามที่ตนตั้งใจไว้ตั้งแต่วัยเยาว์อย่างไม่ละเลิก
- ง. สมชายมีสติอยู่เสมอ เพราะนั่งสมาธิก่อนนอนทุกคืน

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๔

ในการประกวดเล่านิทานประกอบการแสดงระดับชาติครั้งนี้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศต่างนำเอานิทานพื้นบ้าน นิทานประจำถิ่น เช่น นางสิบสอง สังข์ทอง พระลอ มาเล่าและเชื่อมโยงเนื้อหาบางส่วนให้เข้ากับเหตุการณ์บ้านเมือง โดยแทรกข้อคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สำนึกรักบ้านเกิด จิตสาธารณะ และความสมานฉันท์ไว้ในนิทานได้อย่างน่าสนใจ

๑๔. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของนักเรียนในบทอ่านข้างต้น

- ก. รู้จักการประยุกต์ใช้
- ข. มีความรู้เกี่ยวกับนิทาน
- ค. เล่านิทานได้สนุกสนาน
- ง. รู้จักใช้ประสบการณ์ร่วมสมัย

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๕

ถ้าเธอไม่กล้าก้าวออกมาจากความเคยชินอันเกิดจากความกลัวที่ทำให้เธอค่อย ๆ สร้างเกราะป้องกัน อดตา เธอก็จะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีความสุข ความกลัวทำให้เธอพลาดโอกาสที่จะค้นหาคำตอบของตนเอง ทำไมเธอไม่สลัดความกลัวออกไป เมื่อค้นพบศักยภาพของตนเอง เธอก็จะมีพลังเต็มเปี่ยมในการทำงาน

๑๕. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของผู้เขียนบทอ่านข้างต้น

- ก. ตั้งข้อสังเกต
- ข. แนะนำให้ทำ
- ค. อธิบายให้เข้าใจ
- ง. ชี้แจงเหตุและผล

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๖

ในแง่ของการแพทย์แผนไทย คนไทยได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการอยู่ไฟสืบทอดกันมาช้านาน เพื่อฟื้นฟูสุขภาพที่เสื่อมหรือบกพร่องของมารดาหลังการคลอดบุตรให้มีความแข็งแรงดังเดิม โดยเรียกมารดาในระยะหลังคลอดบุตรว่า “ระยะอยู่ไฟ” ในสมัยโบราณจะมีการเตรียมการอยู่ไฟไว้ตั้งแต่ก่อนครรถ์แก่ใกล้คลอด โดยสามีจะตัดพินมาไว้สำหรับให้ภรรยาอยู่ไฟหลังคลอดลูกเพื่อเป็นการแสดงความเอาใจใส่ต่อภรรยา และห้ามผู้อื่นไปตัดพินให้ หรือจ้างผู้อื่น หรือซื้อหาเอามา ไม้ที่ใช้ทำพินต้องเป็นไม้ที่มีขี้แก่นน้อยเพื่อไม่ให้เกิดความรำคาญมากนักแก่มารดาผู้อยู่ไฟ เช่น ไม้สะแก หรือไม้มะขาม และควรมีไม้ทองหลางด้วยเพราะเป็นไม้มงคลตามความเชื่อของคนไทย

๑๖. บทอ่านข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงข้อใด

- ก. วิธีฟื้นฟูสุขภาพมารดา
- ข. ความเชื่อของคนไทยในอดีต
- ค. อันตรายจากการคลอดบุตร
- ง. การสร้างความผูกพันในครอบครัว

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๗

ความสุขของจิตใจของคนเราเกิดจากการที่เราสามารถใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบัน เราไม่ไปครุ่นคำนึงว่าเมื่อวานนี้เราได้ยินเสียงนกร้องหรือผู้คนก่นด่า หรือปีที่ผ่านมาเราได้รางวัลชีวิตอะไรบ้าง นั่นคืออดีตที่ไม่หวนกลับมาอีกแล้ว และไม่ว่าพรุ่งนี้จะมีอะไรขึ้น จะมีลมร้อนพัดผ่านหน้าบ้านเรา หรือฝนโปรยปรายสร้างรุ้งกินน้ำสีสดใส แต่สิ่งนั้นก็ยังไม่ถึง นั่นคืออนาคต ที่สำคัญชีวิตของเราต้องอยู่กับปัจจุบันเท่านั้น

๑๗. บทอ่านข้างต้นกล่าวสนับสนุนข้อใดมากที่สุด

ก. เราไม่ควรสนใจอนาคต

ข. เราไม่ควรคำนึงถึงอดีตที่ไม่หวนกลับมา

ค. ชีวิตต้องให้ความสำคัญกับปัจจุบันมากที่สุด

ง. ชีวิตต้องให้ความสำคัญกับอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๘

หลายคนเข้าใจว่าการดื่มน้ำมาก ๆ จะเกิดผลดีกับร่างกาย เมื่อร่างกายต้องการน้ำจึงดื่มน้ำในปริมาณที่มากเกินไป ผลที่ตามมาคือเกิดอาการท้องอืด ปัสสาวะบ่อยขึ้น และสีของปัสสาวะก็จะใส อย่างไรก็ตามเมื่อปัสสาวะบ่อย ๆ นาน ๆ เข้า ทั้งยังไม่ยอมลุกไปเข้าห้องน้ำอีก หรือชอบกลั้นปัสสาวะ ก็เกิดอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบได้ แต่ถ้าขาดน้ำ ปัสสาวะจะมีสีเหลืองเข้ม ผิวกายและเส้นต่าง ๆ ก็จะมีสีคล้ำ เพราะเลือดจะข้นมาก ทำให้หัวใจต้องทำงานหนักขึ้น

๑๘. จากบทอ่านข้างต้น ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

ก. ให้ความรู้เรื่องการดื่มน้ำให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

ข. แนะนำปริมาณน้ำที่ควรดื่มให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

ค. โน้มน้าวให้เห็นความสำคัญของการดื่มน้ำให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

ง. กระตุ้นเตือนให้เห็นความสำคัญของการดื่มน้ำให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

อ่านบทอ่านต่อไป นี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๙ - ๒๐



ไขข้อข้องใจด้านอาหารและโภชนาการ



ไขข้อข้องใจด้านอาหารและโภชนาการ

ไขข้อข้องใจด้านอาหารและโภชนาการ

กินพอดี..ให้ดีพอ

เหมาะสม...สมวัย

การกอายุ 6 เดือน
กินไข่วันละครึ่งฟอง

การกอายุ 7-12 เดือน
กินไข่ต้มสุกวันละครึ่งฟองหรือหนึ่งฟอง

เด็ก 1 - 5 ปี และเด็กวัยรุ่น
วันละ 1 ฟอง

หญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร
วันละ 1 ฟอง

วัยรุ่น ผู้ใหญ่วัยทำงาน
วันละ 1 ฟอง

ผู้สูงอายุ สุขภาพดี
วันละ 1 ฟอง

ผู้ป่วย เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง ความดันโลหิตสูง
ไม่เกิน 3 ฟอง ต่อสัปดาห์ หรือตามคำแนะนำของแพทย์

<http://nutrition.anamai.moph.go.th/>

๑๙. ข้อใดสรุปความบทอ่านข้างต้นได้ถูกต้อง

ก. ทุกคนต้องรับประทานไข่เป็นประจำทุกวัน

ข. ไข่มีประโยชน์ต่อร่างกายของคนทุกเพศทุกวัย

ค. ไข่มีทั้งคุณและโทษ จึงควรรับประทานแต่พอดี

ง. แต่ละคนควรรับประทานไข่ในปริมาณที่เหมาะสม

๒๐. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

ก. ว่าที่คุณแม่เมื่อใหม่ควรรับประทานไข่ไม่เกิน ๑ ฟองต่อวัน

ข. หนูน้อยแก้มยุ้ยอายุ ๙ เดือน ควรรับประทานไข่วันละ ๑ ฟอง

ค. นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นเบาหวานไม่ควรรับประทานไข่เกินอาทิตย์ละ ๓ ฟอง

ง. นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับคุณตานักวิ่งรับประทานไข่ได้เท่ากันในแต่ละวัน

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ถ้าโลกนี้ไม่มีป่าไม้จะเป็นอย่างไร” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒ - ๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที